σενάριο της ταινίας έχει γράψει ο Γιεφτουσένκο.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΑΛΝΤΟ ΝΙΚΟΛΑΪ:

«Το κρεμμύδι»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΣΚΗΝΗ. ΘΕΑΤΡΟ «ΔΙΑΝΑ»

ΓΡΑΦΟΝΤΑΣ ὁ Ἄλντο Νικολάϊ γιὰ τὴ μοναξιὰ βρῆκε ἕναν τρόπο νὰ ...ἐκτονώσει τὴ μοναξιά. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι δὲν τὴ δέχεται. Τὴ θεωρεῖ ἴσως καὶ μοίρα τῆς σημερινῆς ζωῆς. Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ὁ Κάφκα κάνει τραγωδία, ὁ Νικολάϊ σοῦ δίνει ἁπλῶς τὴ γεύση τῆς μεσογειακῆς πίκρας.

Ἕνας οἰκογενειάρχης, ἕνας φτασμένος ἄνθρωπος ἀντιλαμβάνεται σιγὰ σιγὰ πὼς εἶναι μόνος του. Ἐνῶ αὐτὸς ἔχει ἕνα συνδετικὸ νῆμα γιὰ τὴ γυναίκα του καὶ τὰ παιδιά του, αὐτοί, ὁ καθένας τους, ζεῖ τὴ δική του ζωή. Ἔξω ἀπὸ τὴ «ζώνη» ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ συλλάβει τὸ πατριαρχικὸ ἐνδιαφέρον. Ἀποφασίζει λοιπὸν κι' αὐτὸς ν' ἀλλάξει ζωή. Πιάνει μιὰ ἐρωμένη, νομίζει ὅτι βρῆκε τὴν εὐτυχία, ἐνῶ ξαφνικὰ μαθαίνει ὅτι ἦταν ἁπλῶς ἕνα ἄθυρμα. Δεύτερη μοναξιά. Μὲ ἔνοχη συνείδηση ἀποφασίζει νὰ γυρίσει στὴν οἰκογενειακὴ ἑστία ὅπου μαθαίνει ὅτι ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογένειάς του μπλε γράνα στὸ ἐρωτικό του ἄθυρμα, χωρὶς νὰ τὸ ξαίρουν, δίνουν μεγαλύτερη διάσταση τῆς μοναξιᾶς. Θὰ νόμιζε κανεὶς ὅτι ὁ ἥρωάς μας ἐδῶ θὰ σύστοκτονοῦσε. Ἄλλωστε αὐτὸ τὸν ἀπασχολεῖ. Ἀντὶ γι' αὐτὸ ὅμως γοιώθει τὸν ἑαυτό του λυτρωμένο γιατὶ ὅλοι εἶναι σὰν... κι' αὐτόν. Στὴν ἐξέλιξη αὐτοῦ τοῦ μύθου ὁ συγγραφέας δίνει ὅλους τοὺς οἰκονομικοὺς ὑπολογισμοὺς ποὺ βαραίνουν τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ δίνει μὲ καλοπροαίρετο χιοῦμορ τὶς ἀδύναμες πλευρὲς τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἀσμοῦ τοῦ γάμου. Ἔτσι ἡ ζωὴ εἶναι ἕνα κρεμμύδι ποὺ ὅταν ἀποφασίσεις νὰ τὸ ξεφλουδίσεις — καὶ δὲ μπορεῖ νὰ κάνει ἀλλοιῶς — τελικὰ θὰ δακρύσεις. Μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς τὸ «Κρεμμύδι» εἶναι μιὰ καλογραμμένη κωμικὴ ἠθογραφία τῆς μοναξιᾶς. Ἡ φιλοσοφία του εἶναι ἐφήμερη ἀλλὰ διασκεδαστική. Περισσότερο τονώνουν τὸ ἔργο μερικὲς μορφικὲς πρωτοτυπίες. Γεγονότα ἀκόμα καὶ σκέψεις ἔρχονται στὴ σκηνὴ μ' ἕνα σκηνογραφικὸ εἴρημα. Ζεστὸς διάλογος, καλογραμμένος καὶ εὔστροφος, φέρει τὰ ἐκτὸς σκηνῆς μὲ τρόπο σπαρταριστό. Τὰ «πλάνα» τῶν σχέσεων τοῦ Ρενάτο μὲ τὴν Μπιάνκα, δίνονται σχεδὸν κινηματογραφικὰ σ' ἕνα θεατρικὸ σῶμα. Ἡ παντομίμα συμπληρώνει ἕνα μέρος τῆς σκηνικῆς δράσης. Βέβαια ὅλες αὐτὲς οἱ πρωτοτυπίες μορφῆς παίρνουν σάρκα καὶ ὀστὰ ὑπὸ τὴ σκηνοθεσία τοῦ Μιχάλη Μπούχλη. Ὁ σκηνοθέτης «ἔδεσε» καὶ πάλι μιὰ ὡραία παράσταση» καὶ ἔβγαλε ἀνάγλυφα τὴν ἀκίνδυνη γεύση τῆς πίκρας ποὺ ἔχει ἡ μοναξιὰ τοῦ Νικολάϊ καὶ ὁδήγησε τὸ ἔργο σ' ἕνα χαρούμενο διέξοδο. Αὐτὸ ἦταν τὸ ὕφος τῆς παράστασης, ποὺ χρέος νὰ τὸ ἀποδώσουμε στὸ σκηνοθέτη.

Ὁ ΔΑΝΗΣ, ἀνήκει στοὺς ἠθοποιούς μας ποὺ ἔχουν πετύχει τὴν εὐτυχὴ σύζευξη ταλέντου καὶ δεξιοτεχνίας. Ἦταν ἕνας δεξιοτέχνης ἑνὸς μονόλογου ποὺ τὸν μεταμόρφωνε κάθε στιγμὴ σὲ θέατρο. Τὸ χιοῦμορ, ἡ θυμοσοφία καὶ ἡ ἀνθρωπιὰ βρῆκαν ἕνα θαυμάσιο ἐκφραστή. Ἔδωσε τὸ πάθος τῆς ἀναζήτησης τῆς ζωῆς, τῆς πικραμένης μοναξιᾶς, καὶ ὅλα τὰ αἰσθήματα μὲ τὰ ὁποῖα τὸν αἰφνιδιάζει ἡ ζωή. Ἡ Χριστίνα Σάλβα ἔδωσε πολὺ ὡραῖα τὸ ρόλο της ἀρχίζοντας ἀπὸ ὑποκρίτρια χαμηλοδλεπούσα ὡς τὴ θηλυκὴ θρασύτητα. Ὁ «τυχοδιωκτισμὸς» τῆς Μπιάνκας δόθηκε ὀρθὰ σὲ κωμικὴ νότα καὶ ἀποφεύχθηκε μὲ ἐπιτηδειότητα ὁ ὡμὸς ἀμοραλισμός. Ὁ συγγραφέας ἔγραψε, ὅπως εἴπαμε, κωμικὴ ἠθογραφία καὶ ὄχι κοινωνικὸ δράμα. Ἡ Δέσπω Διαμαντίδη ἦταν ἐξαιρετικὴ στὸ ρόλο τῆς σύζυγου, ποὺ ἔχει τακτοποιήσει κωμικότατα τὸ συμβατισμό της μὲ τὴν οἰκογενειακὴ ζωὴ καὶ τὶς ἐξωσυζυγικές της δραστηριότητες. Στὸ τελευταῖο μέρος ἦταν μιὰ ἐκφραστικότατη πικρὴ σύζυγος. Ὁ Α. Ντοΐζος ἔδωσε ἕναν ἀναιδῆ παίδαρο ὅπως τὸν ἤθελε τὸ ἔργο, ἀριστότατα. Ἡ Μαρία Φωκᾶ εἶχε μιὰ προσωπικὴ ἐπιτυχία στὴν κωμικὴ ὑπερβολὴ τῆς μεγαλοκοπέλλας. Ὁ Π. Λεκατσᾶς ἔβγαλε μὲ πολλὴ ἐπιμέλεια, τὸν τύπο τοῦ ψυχροῦ καὶ ἐγκεφαλικοῦ γιοῦ ποὺ σατιρίζει καὶ αὐτοσατιρίζεται. Ἡ Καίτη Τριανταφύλλου ἀερᾶτη ἔδωσε πολὺ καλὰ τὸ θῆλυ γιὰ τὸ ὁποῖο δὲ φαντάζεται τίποτα καὶ ὅλα μπορεῖς νὰ τὰ περιμένεις. Ὁ Ι. Γιακωβάκης ἦταν ἔξω ἀπὸ κάποιο μέτρο στὸν ὑπερβολικὸ παλιόφιλο.

Ἡ μετάφραση τῆς Μίτσης Κουγιουμτζόγλου ἦταν ἕνα ἐπιμελημένο θεατρικὸ κείμενο. Οἱ σκηνογραφίες τοῦ Γ. Ἀνεμογιάννη ἐκτὸς τοῦ ὅτι βοήθησαν στὴ λύση τόσων τεχνικῶν προβλημάτων τῆς παράστασης, εἶχαν τὸ προσὸν τῆς θεατρικῆς συμβατικότητας. Πολὺ βοήθησαν τὴν παράσταση οἱ ἦχοι καὶ ἡ μουσικὴ ποὺ ἐπιμελήθηκε ἡ Σοφία Μιχαλίτση.

ΣΤΑΘΗΣ Ι. ΔΡΟΜΑΖΟΣ

ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΑΙΝΙΑΣ